РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Дирекция „Правна“

Изх. № Ж-28-21/02.05.2025 г.

ДО
ОБЩИНА АРДИНО
Адрес: гр. Ардино, п.к. 6750, ул. „Бели брези“ № 31

ЛОВНО-РИБАРСКО СДРУЖЕНИЕ „БЕЛИ БРЕЗИ“
Адрес: гр. Ардино, п.к. 6750, ул. „Републиканска“ № 1

„СДРУЖЕНИЕ НА ЛОВЦИТЕ И РИБОЛОВЦИТЕ КЪРДЖАЛИ“
Адрес: гр. Кърджали, п.к. 6600, ул. „Републиканска“ № 38

„ГОРУБСО-КЪРДЖАЛИ“ АД
Адрес: гр. Кърджали, п.к. 6600, ул. „Републиканска“ № 83

ДИРЕКТОРА НА РИОСВ - СМОЛЯН

Относно: *Решение на министъра на околната среда и водите*

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Приложено, изпращам Ви Решение № 91/02.05.2025 г. на министъра на околната среда и водите по жалби от община Ардино, СЛР-Кърджали и ЛРС-Бели брези срещу Решение по ОВОС № СМ-01-01/05.02.2025 г. на директора на РИОСВ-Смолян за одобряване на ИП *за „Добив на полиметални руди от проучвателна площ „Млечино“ – находище „Китница“, в участъци „Чернигово“ и „Мировец“.*

Приложение: съгласно текста.

Министерство на околната среда и водите РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ИВАЙЛО ТИХОВ
Директор на Дирекция „Правна“

Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Р Е Ш Е Н И Е
№ 91...../02.05..2025 г.

Производството е по реда на глава шеста, чл. чл. 81-98 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по възражения, имащи характер на жалби, от:

1. Община Ардино, БУЛСТАТ: 000235750, със седалище: гр. Ардино, п.к. 6750, ул. „Бели брези“ № 31, представлявана от кмета Изет Шабан;
2. Ловно-рибарско сдружение „Бели брези“ (ЛРС - Бели брези), ЕИК: 108524792, със седалище“ гр. Ардино, п.к. 6750, ул. „Републиканска“ № 1, представлявано от Шахин Байрамов;
3. Сдружение на ловците и риболовците Кърджали (СЛР - Кърджали), ЕИК: 108508496, със седалище: гр. Кърджали, п.к. 6600, ул. „Републиканска“ № 38,представлявано от Васил Дончев,

подадени **срещу** Решение по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) № СМ-01-01/05.02.2025 г. на директора на Регионалната инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) - Смолян за одобряване осъществяването на инвестиционно предложение (ИП): *Добив на полиметални руди от проучвателна площ „Млечино“ - находище „Китница“ в участъци „Чернигово“ и „Мировец“ в землището на с. Китница, с. Боровица, с. Търна, с. Дедино, с. Чернигово, с. Долно Прахово, общ. Ардино, обл. Кърджали*, с възложител: „Горубсо-Кърджали“ АД, гр. Кърджали.

Жалбоподателите оспорват решението на директора на РИОСВ - Смолян като считат, че реализирането на предложението ще засегне неблагоприятно околната среда, местната фауна, водоизточниците за питейно-битови и земеделски цели, туризма, въздуха, почвите, здравето и качеството на живот на населението в урбанизираната част на населените места. Идентифицират се икономически и социални рискове и се поддържа искане за пълна забрана на добивни дейности в района с цел запазване на биоразнообразието и устойчивото развитие на региона. Твърди се, че ИП за добив на полиметални руди е недопустимо спрямо Общия устройствен план на Ардино, Плана за интегрирано развитие на община Ардино за периода 2021-2027 г., Програмата за развитие на туризма, Стратегията за опазване на културното наследство и др. Изложени са съображения за постъпили протестни декларации от селата Китница, Боровица, Търна, Дедино, Чернигово и Долно Прахово както и решение на Общински съвет – Ардино от 2021 г., в което се изразява отрицателно отношение към ИП. В жалбата на община Ардино са изложени съображения относно шума и въздействието на технологичните взривни работи, токсичността на взривните вещества и близостта на взривните дейности до

населените места, най-вече с. Търна. Сочи се, че зоната за добив на полиметални руди е в непосредствена близост до защитените зони BG0001031 „Родопи- Средни“ и BG0002073 „Добростан“, поради което ще има силно отрицателно въздействие върху местообитанията на защитените видове на фауната.

Отправя се искане компетентният по-горестоящ орган да преразгледа обжалвания административен акт и след като вземе предвид съдържащите се в жалбите доводи, да го отмени изцяло.

На основание чл. 87, ал. 1 АПК е дадена възможност на жалбоподателя СЛР-Кърджали да уточни искането си в 7-дневен срок, което той е направил с писмо с вх. № Ж-28-7/26.02.2025 г. на МОСВ.

На основание чл. 97, ал.1, предл. трето АПК жалбоподателите са уведомени за датата на постъпване на административната преписка.

Становището на директора на РИОСВ-Смолян е за неоснователност на жалбите.

На основание чл. 34, ал. 3 от АПК като страна в настоящото производство с оглед правото му на защита срещу оспорването служебно е конституиран възложителят на ИП „Горубсо - Кърджали“ АД, гр. Кърджали. С писмо на МОСВ с изх. № Ж-28-10/04.03.2025г. дружеството е уведомено за започване на производството по реда на Глава шеста от АПК за разглеждане на горепосочените жалби, като е указан срок, в който може да изрази становище по изложените в жалбите доводи. В указания в писмото срок в МОСВ е постъпило становище от възложителя, в което са изложени съображения за недопустимост на жалбите на ЛРС-Бели брези и СЛР-Кърджали, поради липса на правен интерес, както и аргументи за неоснователност на всички жалби.

След като се запознах с възраженията в жалбите, становищата на възложителя и компетентния орган, като взех предвид представените с административната преписка доказателства, извършвайки проверка относно редовността и процесуалната допустимост на жалбите, намирам за установено от фактическа и правна страна следното:

Съгласно чл. 99, ал. 8 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) заинтересованите лица могат да обжалват решението по ОВОС по реда на АПК в 14-дневен срок от съобщаването по ал. 6. Според чл. 83, ал.1 АПК жалба срещу административния акт могат да подават заинтересованите лица, т. е. тези чиито права, свободи или законни интереси са или биха били засегнати от административния акт или за които те биха породили права или задължения.

На основание чл. 99, ал. 6 ЗООС обжалваното Решение по ОВОС е предоставено на възложителя, оповестено е на интернет страницата на инспекцията на 05.02.2025 г. и във вестник „24 часа“ на 07.02.2025 г. От приложената преписка е видно, че с писмо на РИОСВ - Смолян с изх. № КПД-11-1014-(171) /05.02.2025 г. решението е изпратено на община Ардино и кметствата на засегнатите села.

Предвид горното, от доказателствата по преписката и предвид местоположението на ИП, се установява, че по отношение на община Ардино, СЛР-Бели брези и ЛРС-Кърджали е налице правен интерес от оспорване на посоченото по-горе решение на директора на РИОСВ - Смолян. Жалбите са подадени в законоустановения срок от „засегната общественост” по смисъла на § 1, т.25 от Допълнителните разпоредби на ЗООС в законоустановения срок съгласно чл.84, ал.1 от АПК за упражняване на правото за оспорване на акта пред непосредствено по-горестоящия административен орган при спазване на всички необходими реквизити и като такива са редовни и процесуално допустими.

Разгледани по същество, жалбите са основателни, предвид следното:

С Решение № 230/09.11.2023 г. на министъра на околната среда и водите е отменено Решение по ОВОС № СМ-01-01/2023 г. на директора на РИОСВ-Смолян за одобряване

на същото ИП и преписката е върната за ново произнасяне при съобразяване с мотивите на отменителното решение на МОСВ, с което е установено, че има риск за водите в количествено и качествено отношение при осъществяване на ИП и по преписката не се съдържат категорични данни, даващи основание за преценка относно липсата на негативно въздействие върху водите при реализацията на ИП. Предвид това, в Решение № 230/2023 г. на МОСВ е посочена необходимостта от събиране на допълнително информация в достатъчен обем за изясняване на степента на въздействие по компонент „води".

Съгласно информацията в получената административна преписка по издаване на оспорения административен акт, в землищата на селата Боровица, Китница, Дедино, Долно Прахово, Търна и Чернигово има повече от 70 съоръжения – водоизточници, които се ползват от населението за задоволяване на собствени потребности по смисъла на ЗВ.

В писмо с изх. № 12-00-145/01.04.2024 г. Главният държавен здравен инспектор при МЗ посочва, че „опазването на водовземните съоръжения за питейно-битово водоснабдяване е от огромно значение за здравето и благосъстоянието на населението и представлява огромен обществен интерес, който задължително трябва да бъде отчетен по отношение на всяко инвестиционно предложение. Наложителните мерки в този случай касаят запазването на водоизточниците и трябва да бъдат насочени единствено към недопускане компрометирането им, тъй като това може да има необратими последици и невъзможност за водоснабдяване на населените места и от там за здравето на гражданите".

С писмо с изх. № 10-31-1/25.06.2024 г. на РЗИ-Кърджали е посочено, че реализацията на ИП ще засегне множество водоизточници, ползвани от населението за собствено и обществено водоснабдяване с вода за питейно-битови и земеделски нужди, което би довело до риск за здравето на населението в района и понижаване качеството на живот.

В писмо с изх. № ПУ-01-661(22)/02.07.2024 г. директорът на БДИБР е посочил, че във връзка с получената допълнителна информация от кметовете на селата Дедино, Търна, Чернигово, Долно Прахово, Китница и Боровица относно точното местоположение на водоизточниците и тяхното приложение, следва да се промени добивната площ на рудниците „Чернигово" и „Мировец", така че да се изключат от обхвата им водовземните съоръжения, които се ползват от населението.

В заключението на представения в РИОСВ-Смолян от Възложителя Допълнителен доклад за оценка на влиянието на ИП, изготвен във връзка с писмото на директора на БДИБР от 02.07.2024 г. и становището на Експертния съвет на РЗИ-Кърджали от 25.06.2024 г., е посочено, че „реализацията на ИП няма да окаже значително въздействие върху количеството и химичното състояние на подземните водни тела. Независимо от това, за времето на експлоатация и в след експлоатационния период се предвижда дългосрочен мониторинг на подземните води, като част от общата мониторингова програма за обекта."

Въз основа на горепосочения Допълнителен доклад, представен от Възложителя, Експертният съвет на РЗИ-Кърджали с писмо с изх. № 10-8-1/24.01.2025 г. дава становище, че ИП няма да предизвика отрицателно въздействие върху здравето на хората, но при редица условия, от които е видно, че се допуска вследствие реализацията на ИП да се наложи снабдяване на местното население с вода за пиене с водоноски от Възложителя, както и да възникне необходимост от намаляване на концесионната площ при определяне на СОЗ около някой от питейните водоизточници в района на ИП.

В същото становище Експертният съвет на РЗИ-Кърджали акцентира върху необходимостта от изследвания на качеството на водата от водоизточниците, използвани

за питейни цели, за установяване годността ѝ за консумация от човека, без да се уточнява обаче честотата на мониторинга, който следва да се извършва от Възложителя, както и в какви срокове същият следва да извърши обследване на причините, довели до отклоненията в качеството, при установяване на такива. В тази връзка и съобразно чл. 35 АПК, директорът на РИОСВ-Смолян е следвало да поиска допълване на становището на Експертния съвет на РЗИ-Кърджали с повече конкретика по отношение на поставените условия, което не е направено и така общо формулираните условия са станали част от оспореното Решение по ОВОС.

С писмо с изх. № ПУ-01-661(28)/27.01.2025 г. директорът на БДИБР посочва, че с представения от Възложителя Допълнителен доклад *„е направена оценка на влиянието на ИП върху водоизточници, посочени от община Ардино и кметовете на населените места“*. В същото писмо на БДИБР, в което не се съдържа становище по чл. 155, ал. 1, т. 23 от Закона за водите (ЗВ), са изложени констатации каква информация се съдържа в Допълнителния доклад, представен от Възложителя, без да се откроява ясно становище по компетентност. При това положение, становището на директора на БДИБР се явява неясно и директорът на РИОСВ-Смолян е следвало да поиска допълването му преди да се произнесе с процесния административен акт. Съгласно чл. 35 АПК, индивидуалният административен акт се издава, след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая и се обсъдят обясненията и възраженията на заинтересованите граждани и организации, ако такива са дадени, съответно направени.

Видно от административната преписка, получена в МОСВ, в процедурата по издаване на оспореното Решение по ОВОС е събрана е по-голямата част от необходимата информация за изясняване на ситуацията с водоизточниците, които ще бъдат засегнати от ИП, съгласно Решение № 230/2023 г. на министъра на околната среда и водите. Съгласно информацията в преписката, има повече от 70 съоръжения в землищата на селата Боровица, Китница, Дедино, Долно Прахово, Търна и Чернигово, които се ползват за задоволяване на собствени потребности по смисъла на Закона за водите. Въпреки, че за кладенците за собствени потребности няма изисквания водата да отговаря на изискванията за питейни цели, в преписката няма информация за химичните показатели на водата. Съгласно изложеното в Решение №СМ-01-01/2025 г. *„...е установено, че в района на участък „Чернигово“ подземните води са с повишено съдържание на манган, а в района на участък „Мировец“ със значително повишено съдържание на манган, което ги прави неподходящи за употреба“*. Предвидено е изграждането на хидротехнически съоръжения, които да минимизират и локализират въздействието върху качеството на водите от реализирането на ИП, като е направено и заключението, че не се очаква ИП да окаже въздействие върху количественото и химичното състояние на подземните водни тела. Въз основа на изискана от БДИБР допълнителна информация, е указано на възложителя да извърши допълнителни оценки и предложи алтернатива по отношение засягане на водоизточниците в обхвата на ИП, с която да се предотврати риска върху човешкото здраве. Предвидено е и изпълнението на собствен мониторинг, както на събраните дренажни и руднични води в района на добивните работи, така и на подземните води, въз основа на който ще бъдат планирани допълнителни мерки, в случай на установен риск от замърсяване. Извършените изследвания, изискани от БДИБР за въздействието на взривните работи върху подземните води установяват, че водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване са извън зоната на въздействие на взривовете. Извън контура на исканата площ попада водовземно съоръжение ТК1, за което на ВиК ООД-Кърджали има издадено Разрешително за водовземане №31510421/21.06.2013 г. за питейно-битово водоснабдяване на селата Долно Прахово, Търна, Чернигово, Горно Прахово и Башево, община Ардино и определена санитарно-

охранителна зона (Заповед № СОЗ-А-304/29.12.2015 г.), контурът на III- ти пояс, на която, е извън границите на площта. В тази връзка, както и предвид отстоянието на водовземното съоръжение ТК1 от територията, на която ще се реализира ИП, не следва да се очаква въздействие върху водовземането.

С оглед на противоречивата информация в преписката, както и предвид становище на РЗИ-Кърджали, че *„реализацията на предложението ще засегне множество водоизточници, ползвани от местното население за собствено и обществено снабдяване с вода за питейно-битови нужди“*, следва да бъде изискано становище от ВиК ООД-Кърджали относно питейно-битовото водоснабдяване на селата в района на ИП и статута на стопанисваните от дружеството водоизточници за питейно-битово водоснабдяване, относими към процедираното ИП. Информацията следва да се допълни в ДОВОС.

Съгласно изискванията на чл. 4а, ал.1 от Наредба за условията и реда за извършване на ОВОС, КО или оправомощено от него длъжностно лице изпраща уведомлението по чл. 4 на директора на съответната басейнова дирекция за становище по чл. 155, ал. 1, т. 23 от Закона за водите относно допустимостта на инвестиционното предложение спрямо режимите, определени в действащите планове за управление на речните басейни и планове за управление на риска от наводнения, когато инвестиционното предложение предвижда или е свързано със:

1. водовземане от повърхностни или подземни води;
2. ползване на повърхностни или подземни водни обекти;
3. заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти;
4. заустване на отпадъчни води в съоръжения, които могат да създадат опасност от замърсяване на подземните води;
5. приоритетни и/или опасни вещества от дейността, при които се осъществява или е възможен контакт с води.

Независимо, че в реализирането на самото ИП не се предвижда водовземане от подземни води или ползване на подземен воден обект, в Решение № СМ-01-01/2025 г. е описано, че има вероятност от засягане на водоизточници в границите на котлована на рудника в участък „Чернигово“ в района на участък „Мировец“, чийто водосбор попада в границите на територията, засегната от котлована на рудниците, както и водоизточници, *„разположени в непосредствена близост до насипището“*. В тази връзка, независимо, че в оспореното Решение по ОВОС е описано, че *„няма да бъдат засегнати съществени водоизточници, ползвани от населението“*, директорът на БДИБР следва в изпълнение на задълженията си съгласно чл.155, ал.1, т.23 от Закона за водите (ЗВ) да представи становище за допустимост на ИП за съответствието му с Плана за управление за управление на речните басейни на Източно-беломорски район 2022-2027 (ПУРБ-ИБР 2022-2027), приет с Решение № 920/31.12.2024 г. на МС, като следва да се изясни и статута на засегнатите водоизточници.

Съгласно чл. 155, ал. 1, т. 23 ЗВ, директорът на басейнова дирекция осъществява държавната политика на басейново ниво като издава становища за допустимост на инвестиционни предложения, които са предмет на процедура по глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или по чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, за съответствието им с плана за управление на речния басейн и/или с плана за управление на риска от наводнения, със съдържание, определено в наредбите по чл. 135, ал. 1, т. 1а, 2 и 13 от ЗВ, като становищата се публикуват на интернет страниците на басейновите дирекции.

При направена в настоящото производство справка на интернет-страницата на БДИБР не е установено публикувано становище за допустимост на настоящото ИП съгласно чл. 155, ал.1, т.23 ЗВ, нито такова становище е налично в административната

преписка по издаване на оспореното Решение по ОВОС. В писмо с изх. № ПУ-01-661(28)/27.01.2025 г. на директора на БДИБР, което е изготвено непосредствено след приемане на актуализираните ПУРБ за четирите района на басейново управление, не се съдържа становище за допустимостта на ИП по чл. 155, ал. 1, т. 23 ЗВ.

По отношение на изложените в жалбата на СЛР-Кърджали съображения по компонента „Почва", в която е отбелязано, че дейностите по изпълнение на ИП ще доведат до ерозия и деградация на почвата, което ще направи терена неподходящ за възстановяване, се установява следното:

Ерозията на почвата е един от процесите, които увреждат почвите, изброени в чл. 12 от Закона за почвите. В процеса на изпълнението на дейностите, свързани с осъществяване на ИП, предвид силно-пресечения релеф на терена се очаква засилена ерозия на почвата, която от своя страна се очаква да провокира засилен повърхностен воден отток и отлагане на финитe частици в микро-пониженията в основата на склоновете. Реализирането на инвестиционното предложение ще се отрази пряко и необратимо върху земите и почвите на цялата територия в обхвата на ИП. Основните въздействия ще са свързани с нарушения на почвения профил, с промяна на протичащите в почвата физико-химични, водно-физични и биологични процеси, локално влошаване на качеството на почвите в прилежащите на трасето на пътищата земи. По този начин почвата се унищожава окончателно и необратимо. Съгласно чл. 15, ал. 1 от Закона за почвите, с цел опазване на хумусния пласт, който е под специална защита, се забраняват: неговото унищожаване или замърсяване; директното му разстилане върху засолени и замърсени пластове; съхраняването му над 15 години и съхраняването му в депа с височина над 10 м. В тази връзка, предвиденото в Решението по ОВОС съхраняване на хумуса на три насипищни стъпала с обща височина до 90 се явява в противоречие с изричната забрана в чл. 15, ал. 1, т. 4 от Закона за почвите. Отнемането, съхраняването и оползотворяването на хумусния пласт е регламентирано в Наредба № 26 от 2.10.1996 г. за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт (Наредбата).

Предвид горното, в т. III *„Преди извършване на откривно - подготвителните работи и започване на експлоатацията" и.* т. IV.1. *„По време на експлоатацията и извеждане от експлоатация"* на оспореното Решение по ОВОС е следвало да се включат следните условия:

1. условие за определяне на терени за рекултивация, за оползотворяване на хумуса и площадки за хумусни депа, като се вземат предвид законовите и подзаконови разпоредби в нормативните актове, посочени по-горе.

2. условие за опазване на хумусния пласт от унищожаване или замърсяване; забрана за директното му разстилане върху засолени и замърсени пластове; условия за съхраняването му в депа с височина до 10 м. и до 15 години.

3. условие за ограничаване на ерозията на почвата – забрана за унищожаването на изградени противоерозионни и хидромелиоративни съоръжения в случаите, когато това води до увреждане на почвите; забрана за унищожаването на изградени противосвлачищни и укрепителни съоръжения; прилагането на технологии, които водят до ерозия, уплътняване и нарушаване структурата на почвите;

4. условие при развитие на ерозионни процеси върху хумусното депо да се направи затревяване, за да се предотврати изнасяне на прахови частици от него;

5. условие за прилагане на технически материали като биомрежи, биоматерии, геоматерии и геокомпозити против ерозия.

По отношение на аргументите и съображенията в жалбите относно засягане на местната флора и фауна, близко разположените защитени зони, биоразнообразието и местообитанията, се установява следното:

Приложимата процедура по смисъла на чл. 31, ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) за ИП е проведена чрез съвместяването и с процедурата по преценка за необходимостта от извършване на ОВОС по реда на ЗООС, в съответствие с чл. 31 ал. 4 от ЗБР и при спазване на специалните разпоредби на глава трета, Раздел III от Наредбата за ОС.

В хода на съвместената процедура компетентният орган (КО) е извършил преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие на ИП върху най-близко разположените защитени зони - BG0001031 "Родопи-Средни" и BG0002073 "Добростан", на основание чл. 40, ал. 3 от Наредбата за ОС, в съответствие с критериите на чл. 16 от същата, като е преценил, че ИП има вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на близко разположените защитени зони.

В ДОСВ са направени оценки и анализи на базата, на които е направено заключение за вида и степента на отрицателното въздействие, а именно че при реализирането на ИП не се очаква поява на въздействия, които да са значителни и да доведат до влошаване природозащитното състояние на природни местообитания и/или местообитания на видове, предмет на опазване в близко разположените защитени зони.

Извършената оценка за степента на въздействие на ИП върху предмета и целите на опазване в двете защитени зони BG0001031 „Родопи-Средни" и BG0002073 „Добростан", потвърдена и приета с мотивите на влязлото в сила съдебно решение по адм. дело № 34/2022 г. на Адм. съд - Кърджали, както и приетите по делото писмени доказателства, включително и заключението на вещото лице по назначената съдебно - екологична експертиза, което съдът кредитира като обективно и компетентно изготвено, че не се очаква значително косвено въздействие върху защитените зони, са дали предпоставка за вземане на решение по чл. 39, ал. 12 от Наредбата за ОС, тъй като въз основа на извършените анализи и оценки за защитените зони, заключенията и обобщените изводи, и допълнително представеното становище на експертите, изготвили ДОСВ са, че:

1.1. Реализацията на инвестиционното предложение в посочените терени и граници не влиза в противоречие и не нарушава целите на защитените зони, като при прилагане на предложените в ДОСВ мерки, екипа, извършил оценката не предполага значително отрицателно въздействие върху предмета на опазване в защитените зони, техните функции и природозащитни цели. Не се очаква предмета на опазване в тях да бъде значително увреден, поради разположението на находище „Китница" извън обхвата на двете най-близко разположени защитени зони - BG0001031 „Родопи-Средни" и BG0002073 „Добростан".

1.2. При реализация на ИП не се очаква пряко отрицателно въздействие, свързано със загуба и/или преобразуване на природни местообитания, както и загуба на растителни видове, предмет на опазване в защитена зона „Родопи Средни", както и преобразуване на площи от защитената зона, тъй като не се засягат площи с природни местообитания, включени в Приложение № 1 от ЗБР.

1.3. Според становище на експертите, изготвили ДОСВ, при разработването на отделните участъци на концесия „Китница" върху цялата площ от 249,109 дка, при алтернативите за открит добив ще бъдат засегнати в значителна степен местообитанията на два вида сухоземни костенурки - шипобедрена костенурка (Testudo graeca) и шипоопашата костенурка (Testudo hermanni), а незначително ще се засегнат местообитанията на бръмбар рогач (Lukanus cervus) и жълтокоремна бумка (Bombina

variegate), както и ловните местообитания на видовете прилепи голям нощник (Myotis myotis), остроух нощник (Myotis blythii), голям подковонос (Rhinolophus ferrumequinum) и малък подковонос (Rhinolophus hipposideros). Очакваното отрицателно въздействие върху горепосочените целеви видове - един вид безгръбначни, един вид земноводни и четирите вида прилепи, е определено и оценено от експертите като слабо, локално въздействие по време на строителството и експлоатацията на открития рудник и насипищата, като се очаква незначителна загуба на техните местообитания, а за прилепната фауна се очаква незначителна загуба на ловни територии. В резултат на извършените теренни проучвания от екипа експерти е установено, че двата вида горепосочени сухоземни костенурки обитават цялата територия на концесията с обща площ от 24,9109 ха (извън обхвата на защитени зони) и при тях са определили, че очакваното отрицателно въздействие ще е средно по степен на местно ниво по време на строителството и експлоатацията, като ще има загуба на местообитание, с възможно безпокойство на преминаващи екземпляри и унищожаване на индивиди при разкривните работи. За смекчаване на въздействието са предвидени за изпълнение общоприети за такива случаи мерки, а по отношение двата вида сухоземни костенурки е предложена мярка, включваща провеждане на биологичен мониторинг върху техните популации, който ще се извършва по утвърдената „Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие“ за видове с широко разпространение, каквито са двата вида костенурки. По отношение на целевите животински видове, предмет на опазване в 33 „Родопи Средни“, обобщеното заключение в ДОСВ е, че с прилагането на смекчаващите мерки ще се сведат до минимум негативните последици от загуба на местообитания по време на строителството и експлоатацията, които ще имат трайно въздействие и ограничен териториален обхват, като след поетапното закриване на рудника и последващата поетапна рекултивация се очаква всички засегнати площи да бъдат възстановени.

1.4. При оценка на въздействието (алтернатива 2) върху видовете птици, предмет на опазване в най-близко разположената до инвестиционното предложение защитена зона BG0002073 „Добростан”, в ДОСВ е отчетено отрицателно въздействие в ниска до средна степен (оценка 1, 3 и 5) от нарушаване на хранителни и гнездови местообитания и безпокойство на 12 вида птици, предмет на опазване като: Белоопашат мишелов (Buteo rufinus); Горска чучулига (Lullula arborea); Градинска овесарка (Emberiza hortulana); Орел змияр (Circaetus gallicus), Осояд (Pernis apivorus), Среден пъстър кълвач (Dendrocopos medius); Червеногърба сврачка (Lanius collurio), Черен кълвач (Dryocopus martius), Малък ястреб (Accipiter nisus), Обикновен мишелов (Buteo buteo), Сокол орко (Falco subbuteo) и Черношипа ветрушка, Керкенез (Falco tinnunculus). Очакваното безпокойство на видовете е определено да бъде в степен, която не би могла да доведе до трайното им прогонване и до съществена промяна на числеността и ареала им на разпространение. Предвид направеният в ДОСВ анализ за състоянието на местообитанията и видовете, предмет на опазване в защитена зона BG0002073 „Добростан”, вследствие реализацията на ИП и при прилагане на мерките в ДОСВ, заключението на екипа изготвил доклада е, че няма да бъде значително увреден предмета на опазване на 33 BG0002073 „Добростан”, съобразено с местоположението на инвестиционното предложение (извън границите на защитената зона).

Съгласно заключение на вещото лице по изготвена съдебно-екологична експертиза, което изцяло се кредитира от съдебния състав в Решение № 348/07.11.2022г. по адм. дело № 34/2022г. на Административен съд Кърджали, потвърдено с решение на Върховен административен съд № 8234/31.07.2023г. по адм. дело № 1181/2023г., не се очаква взаимен кумулативен ефект от реализацията на ИП „Добив на полиметални руди от

проучвателна площ „Млечино“ - находище „Китница“, в участъци „Чернигово“ и „Мировец“ и ИП за „Добив на полиметални руди от проучвателна площ „Млечино“ - находище „Надежда“, съставено от 3 участъка „Македонци“, „Дънгово 1“ „Калина“ в землището на с. Македонци и с. Дънгово, общ. Кърджали, обл. Кърджали, който извод се основава на разположението на обектите в отделени един от друг природно-териториални комплекси. Същите не попадат в границите на защитени територии и защитени зони и не се очаква промяна на природозащитен статус на природни местообитания и видове.

Предвид анализа и оценката, проведените огледи, проучвания, изследвания, изчисления и направената прогнозна оценка за въздействието на обекта, в ДОСВ са предложени мерки, предвидени да предотвратят или намалят значителни вредни въздействия върху предмета и целите на опазване на защитените зони, както и план за изпълнение на тези мерки, които са постановени с настоящото решение. Въз основа на извършените анализи и оценки на защитените зони, според експертите, изготвили ДОСВ, мотивите на влязлото в сила съдебно решение и заключенията на вещото лице, всички изяснени потенциални отрицателни въздействия могат да бъдат минимизирани до незначителни по отношение смъртност на индивиди и безпокойство, а поетапната рекултивация ще е от голямо значение за възстановяване на засегнатите местообитания на видовете и преодоляване на фрагментация.

По отношение на цитираните в писмото на СЛР „Кърджали“ видове - благороден елен, сърна, елен лопатар, дива свиня, фазан, кеклик и яребица, следва са отбележи, че това са ловни видове по Приложение № 1 от Закона за лова и опазване на дивеча (ЗЛОД) и въпросът за тяхното управление и опазване е в компетенциите на Министерство на земеделието и храните, и в частност на Изпълнителна агенция по горите (ИАГ). В тази връзка е допустимо ИАГ да бъде информирана за становище по компонентите от нейната компетентност.

По отношение на съображенията в жалбите относно част „Атмосферен въздух“:

Процесът на добив на полиметални руди е потенциален източник на неорганизирани прахови емисии в атмосферния въздух. В тази връзка, в процеса на разрешаване на инвестиционното предложение трябва да се гарантира липсата на разпространение на неорганизирани прахови емисии при източника, още по-вече, че в документацията (стр.65 от Информацията за преценяване на необходимостта от ОВОС) е посочено, че най-близките населени места са в диапазона от 250 m до 1500 m. Поради това, възложителят е длъжен стриктно да съблюдава описаните в Доклада по ОВОС, стр. 78 мерки за предотвратяване на неорганизирани прахови емисии. В същия Доклад, изготвен във връзка с инвестиционното предложение, са представени резултати за очакваното замърсяване на атмосферния въздух, където също е упоменато, че се очакват неорганизирани емисии от прах. Резултатите показват, че извън границите на производствената площадка стойностите на среднодеионощна концентрация (СДК) за $ФПЧ_{10}$ са по-ниски от нормата 50 $\mu g/m^3$. Част от предвидените в Доклада по ОВОС мерки за свеждане до минимум на неорганизираните емисии от прах са:

- За минимизиране ефекта на взривовете да се използват предпазни покрития срещу разлета на скални късове на първите два хоризонта;
- Ще се използва мобилна трошачка – модел Lokotrack TL106 с капсуловани пресипки, транспортни ленти и оросителна система за минимизиране на прахоотделянето при режим на работа, в което се изразява и минималното въздействие по отношение на прахови емисии от трошенето;
- Оросяване на вътрешните пътища;
- Измиване на гумите на камионите, преди напускане на обекта.

Посочено е също, че при товаро-разтоварителните и пресипни дейности на площадката се планира да се предприемат мерки, съгласно изискванията на чл.70 от Наредба №1 за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (обн., ДВ, бр.64 от 2005г.).

Резултатите за очакваното замърсяване на атмосферния въздух показват, че концентрациите на азотни оксиди (NO_x) са многократно по-ниски от нормите за качество на атмосферния въздух.

С оспореното Решение по ОВОС на директора на РИОСВ – Смолян са посочени всички изложени по-горе мерки за недопускане на неорганизирани емисии от дейностите, които ще се извършват на площадката, както по време на строителството, така и по време на експлоатацията на рудното находище.

В жалбата на община Ардино се посочват като неубедителни „аргументите относно въздействието на технологичните взривни работи" до най-близко населените места, но не става ясно дали се има предвид въздействието на взривните дейности върху качеството на атмосферния въздух.

Във връзка с гореизложеното, може да се допусне, че технологичните взривни работи няма да доведат до нарушаване на нормите за качеството на атмосферния въздух в най-близко населените места, при условие, че от страна на „Горубсо-Кърджали" АД бъдат приложени всички необходими мерки за недопускане на неорганизирани емисии, заложени в Решението за ОВОС, и същевременно РИОСВ – Смолян упражни необходимия ефективен контрол за осигуряване спазването на същите мерки.

Съгласно оспореното Решение по ОВОС, за свеждане до минимум на запрашаването и неорганизираните емисии по време на експлоатацията и извеждане от експлоатация, част от предвидените да се изпълняват мерки са:

- При взривните дейности да се извършва задължително използване на взривни гумени килими, които освен разлета на едри късове, ще ограничат и разпространението на праха;
- Да се изградят ветроупорни прегради при товарене и разтоварване на почвата на хумусното депо и депото за скални маси;
- Да се оросяват, а при необходимост и да се измиват, периодично улиците в границите на населените места, за да не се допуска повишено запрашаване и други.

В допълнение в Решението по ОВОС, на стр.12 е посочено, че в ДОВОС на ИП е направено математическо моделиране на разпространението на замърсителите, емитирани при добива и транспорта на разкривката и рудата, което показва, че извън територията на работната площадка не се очаква превишаване на допустимите норми на замърсителите (ФПЧ и азотни оксиди). Това моделиране е послужило за заключението, че разработката и експлоатацията на находище „Китница" и в двата му участъка не представлява заплаха за качеството на атмосферния въздух извън работната площадка.

В жалбата на община Ардино се съдържат опасения за допълнително замърсяване от дейности за намаляване на запрашаването на рудничните пътища чрез използване на рудничните води от работните хоризонти на рудниците и дренажните води за оросяване. В Решението по ОВОС № СМ-01-01/05.02.2025г., на стр.6, е посочено, че рудничните води от работните хоризонти на рудниците и дренажни води, събрани около насипищата, ще се събират в зумпфове и канавки, след което ще се изпомпват в специални бетонови сборници на повърхността на всеки рудник. След това ще се очистват механично и избистрената вода ще се отвежда в резервоар за оборотна вода, която ще се използва за оросяване, охлаждане и с противопожарни цели. В чл.70 на Наредба №1 от 2005г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата

от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии, няма заложено изискване за това, с какви води да бъдат извършвани навлажняването и оросяването. В тази връзка, не би следвало оросяването с тези води да води до допълнително замърсяване на атмосферния въздух. Технологичните взривни работи, които ще се извършват при добива на полиметални руди, не се очаква да доведат до нарушаване на нормите за качеството на атмосферния въздух в най-близко населените места, при условие че от страна на възложителя бъдат приложени всички необходими мерки за свеждане до минимум на неорганизирани емисии и същевременно РИОСВ – Смолян упражни необходимия ефективен контрол за осигуряване спазването им.

Предвид всичко гореизложено, намирам, че оспореното Решение по ОВОС № СМ-01-01/2025 г. е издадено от компетентен орган, при спазване на законоустановените форма и реквизити на административния акт, но при допуснати нарушения и пропуски в административното производство, чието отстраняване налага отмяна на акта и връщане на преписката на директора на РИОСВ – Смолян за ново произнасяне при съобразяване с изложените в настоящото решение мотиви. В тази връзка и на основание чл. 97, ал. 1 от АПК,

РЕШИХ:

ОТМЕНЯМ Решение по ОВОС № СМ-01-01/2025 г. на директора на РИОСВ - Смолян за одобряване осъществяването на ИП: „Добив на полиметални руди от проучвателна площ „Млечино“ — находище „Китница“, в участъци „Чернигово“ и „Мировец“ в землищата на с. Китница, с. Боровица, с. Търна, с. Дедино, с. Чернигово, с. Долно Прахово, общ. Ардино, обл. Кърджали“, с възложител: „Горубсо-Кърджали“ АД, гр. Кърджали и **ВРЪЩАМ** преписката за ново произнасяне от административния орган при съобразяване с изложените в настоящото решение мотиви.

На основание чл. 145, ал.2, т.2 във връзка с чл.98, ал.2, изр. първо от АПК настоящото решение не подлежи на обжалване.

МАНОЛ ГЕНОВ
Министър на околната среда и водите

Министерство на околната среда и водите • РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ